

som enhver anden Statsborger bliver udstreven og derefter deeltager i den Kamp, der i og for sig ikke er uhyggelig for den ærede Justitsminister. Som sagt, jeg anbefaler ikke mit Forslag i og for sig; jeg anbefaler det kun ligeoverfor eller i Modsatning til den ærede Justitsministers. Et af To: Enten er det sømmeligt, at Præsten deeltager i Kampen for Fædrelandet, men er det sømmeligt, saa skulle vi ikke give Præsten et Privilegium, der desuagtet fritager ham derfor, eller ogsaa er det usømmeligt, men saa skulle vi kende det for usømmeligt, hvad enten han har Lyft til at gjøre det eller ikke. Vi maae ikke lade det komme an paa hans egen Lyft, paa hans egen Tilbøielighed, hvorvidt han skal gjøre det eller ikke gjøre det, som efter vor Opfattelse er sømmeligt eller usømmeligt. Hvis jeg ikke tager feil, tale Juristerne om Noget, som de kalde privilegium odiosum, det vil sige et Privilegium, som der er Grund til at hade, og jeg kan paa ingen Maade deeltage i at give Præsten dette Privilegium.

Jeg kan paa ingen Maade deeltage i at give Præsten et saadant Privilegium, som den ærede Justitsminister vil give ham, og som han, ifølge min Opfattelse, paa det Allerbesiempteste maa frabede sig; men derimod kunde jeg, hvis saa skulde være, høre mig for den, ifølge min Opfattelse, uklare, religiøse Overbeviisning, som fandt, at det stred mod Præstens Værdighed og var usømmeligt og upassende for ham at deeltage i Fædrelandets Forsvar. Netop derfor har jeg stillet mit Endringsforslag, fordi denne Følelse ikke alene maa sige: Han skal ikke, men maa sige: Han maa ikke, om han ogsaa vil; thi vi ville ikke have Præsten til at deeltage i en saa usømmelig og uhyggelig Ting som Blodsudgydelse, selv om det er for Fædrelandet, at man udgyder Blodet.

Endnu skal jeg blot tillade mig at gjøre opmærksom paa, at den ærede Minister i sin § 2 har kastet to Slags Mennesker sammen, der skulle være fritagne for Værnepligt, og som Intet have med hinanden at gjøre, og i sin § 3 har han opstillet et tredie Slags Mennesker, som heller ikke skulle forrette Værnepligt. I hans § 2 staae de, som af en ydre — om jeg saa maa sige — og tilfældig Grund, nemlig fordi deres Bugge stod paa Island,

Færøerne, Grønland eller St. Croix, skulle være frie for Værnepligten, og dernæst de, der, forsaavidt jeg har forstaaet den ærede Justitsminister, skulle være det af en indre Grund, nemlig den, at deres Stilling ikke kunde forliges med Værnepligtens Udøvelse. Skulle nu begge disse 2 Classer være frie for Værnepligten, saa forekommer det mig dog rigtigt at stille dem fra hinanden, saaledes at man i § 2 nævner dem, hvem det af en indre Grund, fordi deres Embede ikke skulde passe til Værnepligtens Udøvelse, ligesom forbydes at deeltage i dens Udøvelse, i § 3 dem, der paa Grund af deres Fødested ere fritagne for Værnepligten, og derpaa i en § 4 dem, der paa Grund af begaaede Forbrydelser ere uværdige til at udøve Værnepligten. Der vil, forekommer det mig, være en bedre logisk Orden tilføje i disse forskjellige Bestemmelser, naar mit Forslag vedtages, og Loven vil i mine Tanker derved komme til at see sømmeligere og anstændigere ud paa dette Punkt. Men, som sagt, jeg kan ligesaa lidt nu som ved tidligere Leiligheder, og ligesaa lidt nu som for 19 Aar siden, gaae ind paa at fritage Præsten for Værnepligtens Udøvelse, og efter hvad vi have hørt af den ærede Justitsminister, at det nemlig ikke strider mod hans Følelse, at Præsten frivilligt melder sig som Combattant — det strider heller ikke mod min Følelse — kan jeg saameget mindre frasalbe mit Endringsforslag, men maa paa det Allervarmeste anbefale det høie Thing at vedtage det, for at vi paa denne Maade kunne blive frie for den ærede Justitsministers; men naar saa mit Endringsforslag, hvad jeg vil haabe, vedtages ved første Afstemning og derpaa kommer til anden Afstemning, vil jeg ligesaa indstændigt opfordre det høie Thing til at stemme imod det, for at vi kunne beholde Loven saaledes, som den ved 2den Behandling blev vedtagen.

Rühnel: Jeg har under denne Sags Behandling ikke udtalt mig angaaende et Spørgsmaal, som jeg dog synes at have en Slags Opfordring til at udtale mig om, nemlig det samme Spørgsmaal, som den ærede sidste Taler (Barfod) omtalte, og i hvilken Anledning han har stillet et Endringsforslag. Jeg stemte